

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ЗАВДАННЯ
ДО КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

Харків
2013

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ЗАВДАННЯ
ДО КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”,
напрямок підготовки 7.03040101 “Правознавство”)

для студентів VI курсу заочної форми навчання

Харків
2013

Завдання до контрольних робіт з навчальної дисципліни “Право соціального забезпечення” (галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”, напрям підготовки 7.03040101 “Правознавство”) для студентів VI курсу заочної форми навчання / уклад.: В. В. Жернаков, О. Г. Серeda, Г. О. Яковлева. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. – 13 с.

У к л а д а ч і : В. В. Жернаков,
О. Г. Серeda,
Г. О. Яковлева

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 5 від 15.05.2013 р.)*

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Контрольна робота – один із видів самостійної роботи, виконання якої полягає в письмовому вирішенні трьох завдань за запропонованим варіантом. Студенти, прізвища яких починаються на літери від “А” до “Т”, виконують перший варіант, від “К” до “П” – другий, від “Р” до “Т” – третій, від “У” до “Я” – четвертий. Змінювати запропоновані завдання не можна.

Умови завдання переписувати не потрібно, досить вказати варіант згідно із початковою літерою свого прізвища та номер завдання.

Спочатку в рішенні слід зазначити, на знання і висвітлення якого питання розраховане завдання. Відповіді мають бути мотивованими, чіткими та лаконічними, містити посилання на чинні нормативно-правові акти. Якщо умови завдання дозволяють винести альтернативне рішення, необхідно запропонувати всі можливі варіанти.

Студенти мають уважно стежити за змінами та доповненнями, що вносяться компетентними органами в нормативні акти з питань соціального забезпечення.

Після вирішення всіх завдань необхідно навести перелік фактично використаних нормативних актів та додаткової літератури, вказавши їх повну назву, рік, місце видання. У кінці роботи необхідно поставити дату і підпис.

ЗАВДАННЯ

Варіант I (А – I)

1. Інженеру з техніки безпеки Носову в поточному році виповнюється 60 років. Він має необхідний трудовий стаж (понад 35 років), але не має наміру припинити роботу після досягнення пенсійного віку.

Чи обов'язково Носову оформляти пенсію за віком? Чи повинен він припинити роботу після досягнення пенсійного віку в разі призначення пенсії?

2. Лукашов, 1951 р. народження, є учасником ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС: він працював у зоні відчуження з моменту аварії до 16 червня 1987 р. Його загальний трудовий стаж становить 29 років. У 2011 р. медико-соціальна експертна комісія визнала Лукашова інвалідом II групи.

На які види пенсій має право Лукашов? Поясніть порядок призначення пенсії з посиланням на необхідні нормативно-правові акти.

3. Старшому науковому співробітнику НДІ “Феросплав” Руденко у жовтні 2011 р. для написання довідника було надано творчу відпустку тривалістю 3 місяці. У період перебування в творчій відпустці вона пішла у відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами.

Руденко цікавиться, з якого часу їй буде надаватися допомога по вагітності та пологах і в якому розмірі? Яка тривалість відпустки по вагітності та пологах?

Варіант II (К – II)

1. Мартинова цікавиться, чи має вона право на пенсію за віком на пільгових умовах, якщо їй виповнилося 47 р., загальний трудовий стаж становить 25 років, із них 6 р. вона

працювала інженером на виробництві технічного вуглецю.

Дайте мотивовану відповідь із посиланням на чинне законодавство.

2. Макаренко отримав трудове каліцтво, внаслідок чого був визнаний інвалідом I групи. Протягом 5 років він не міг працювати за станом здоров'я. Згодом йому була встановлена III група інвалідності. По досягненні пенсійного віку Макаренко звернувся за призначенням пенсії за віком.

В якому порядку встановлюється інвалідність? Яким нормативним актом регулюється діяльність МСЕК? Чи буде зарахований період інвалідності до страхового стажу, що дає право на пенсію за віком?

3. До Терешківської селищної ради із заявою про призначення державної соціальної допомоги як малозабезпеченій сім'ї звернулася сім'я Сидорук, до складу якої входить 6 осіб, серед них діти 5-, 6- та 17-річного віку.

Чи може бути призначено державну соціальну допомогу сім'ї? Вкажіть випадки обмеження права на державну соціальну допомогу.

Варіант III (Р – Т)

1. Стешенко працював 25 років лікарем-стоматологом у районній лікарні. Він цікавиться, чи включаються до медичного стажу для призначення пенсії за вислугу років період навчання в Харківському національному медичному університеті, стажування протягом 2-х років за запрошенням у приватній клініці свого дядька у Саратові, а також робота протягом 3-х років медичним братом до вступу в університет?

Надайте ґрунтовну відповідь на питання, що цікавлять Стешенка. Визначте тривалість його спеціального трудового стажу для призначення пенсії за вислугу років.

2. У Демченко в 2012 р. на 54-му році життя внаслідок хвороби помер чоловік, який останні 15 р. працював

приватним детективом, а до того часу 17 р. юрисконсультком у приватній фірмі. На утриманні дружини померлого залишилося двоє дітей: дочка 14 р. і 20-річний син – студент денної форми навчання. Після похорону Демченко звернулася до районного управління праці та соціального захисту населення із заявою про призначення їй пенсії у зв'язку із втратою годувальника та виплату допомоги на поховання.

Хто в даному випадку виступає суб'єктом права на пенсію та на допомогу на поховання? Які органи призначають пенсію у разі втрати годувальника і допомогу на поховання?

3. Бойченко одержує пенсію за віком і продовжує працювати в ТОВ “Анталія”.

Бойченко цікавиться, чи правомірно з його заробітної плати відраховують внесок на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та на загальнообов'язкове державне страхування на випадок безробіття? Вкажіть категорії осіб, які не підлягають страхуванню на випадок безробіття.

Варіант IV (У – Я)

1. Пархоменко працювала на посаді молодшого наукового співробітника 8 років 8 місяців, а потім 7 років – на посаді державного службовця. 12 січня 2012 р. вона була звільнена через досягнення граничного віку перебування на державній службі. Її загальний трудовий стаж становить 28 років. Пархоменко звернулася до органів Пенсійного фонду України за призначенням пенсії державного службовця, однак їй відмовили, посилаючись на недостатній стаж державної служби.

Чи правильні дії співробітників Пенсійного фонду України? Який порядок призначення пенсії державного службовця передбачений чинним законодавством?

2. У січні 2012 р. Жуковій виповнилося 60 років, і вона вирішила вийти на пенсію за віком. Її цікавить, чи

зараховується до трудового стажу час роботи у колгоспі з 1980 до 1985 рр., робота у приватній фірмі з 1995 до 1997 рр., навчання в аспірантурі з 1998 до 2001 рр. Жукова також просить роз'яснити, як їй підтвердити цей стаж, якщо документи про роботу в колгоспі та в приватній фірмі не збереглися через втрату трудової книжки, до того ж фірму було ліквідовано.

Надайте консультацію Жуковій.

3. Працівник ТОВ “Агро-Експо” Козак здійснює догляд за своїм шестимісячним онуком.

Чи має він право на допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку? Дайте мотивовану відповідь.

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Конституція України // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV // Там же. – 2003. – №№ 49-51. – Ст. 376.

Про пенсійне забезпечення: Закон України від 05.11.1991 р. № 1788-XII // Там же. – 1992. – № 3. – Ст. 10.

Про державну службу: Закон України від 17.11.2011 р. № 4050-VI // Там же. – 2012. – № 26. – Ст. 273.

Про прокуратуру: Закон України від 05.11.1991 р. № 1789-XII // Там же. – 1991. – № 53. – Ст. 793.

Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13.12.1991 р. № 1977-XII // Там же. – 1992. – № 12. – Ст. 165.

Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 р. № 2262-XII // Там же. – 1992. – № 9. – Ст. 399.

Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 р. № 796-XII // Там же. – 1991. – № 16. – Ст. 200.

Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII // Там же. – 1994. – № 4. – Ст. 18.

Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII // Там же. – 1991. – № 21. – Ст. 252.

Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам: Закон України від 16.11.2000 р. № 2109-III // Там же. – 2000. – № 1. – Ст. 2.

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням: Закон України від

18.01.2001 р. № 2240-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 14. – Ст. 71.

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III // Там же. – 2000. – № 22. – Ст. 171.

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV // Там же. – 1999. – № 46-47. – Ст. 403.

Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII // Там же. – 1993. – № 5. – Ст. 21.

Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-III // Там же. – 2000. – № 35. – Ст. 290.

Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI // Там же. – 2011. – № 2-3. – Ст. 11.

Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 26.06.1997 р. № 400/97-ВР // Там же. – 1997. – № 37. – Ст. 237.

Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 р. № 966-XIV // Там же. – 1999. – № 38. – Ст. 348.

Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III // Там же. – 2000. – № 48. – Ст. 409.

Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 63. – Ст. 2565.

Положення про Пенсійний фонд України: затв. Указом Президента України від 06.04.2011 р. № 384/2011 // Там же. – 2011. – № 29. – Ст. 1223.

Порядок подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування": затв. постановою правління Пенсійного фонду

України від 25.11.2005 р. № 22-1 // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 52. – № 3383.

Про порядок підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.1993 р. № 637 // Зб. постанов Уряду України. – № 12. – Ст. 273.

Інструкція про порядок ведення трудових книжок працівників: затв. наказом Мінпраці України, Мін'юсту України, Мінсоцзахисту України від 29.07.1993 р. № 58 // Людина і праця. – 1993. – № 9-10.

Положення про медико-соціальну експертизу: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 р. № 1317 // Офіц. вісн. України. – 2009. – № 95. – Ст. 3265.

Положення про порядок, умови та критерії встановлення інвалідності: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 р. № 1317 // Там же. – 2009. – № 95. – Ст. 3265.

Інструкція про встановлення груп інвалідності: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.09.2011 р. № 561 // Там же. – 2011. – № 91. – Ст. 3319.

Порядок оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів підприємства, установи, організації: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 р. № 439 // Там же. – 2001. – № 20. – Ст. 852.

Положення про комісію (уповноваженого) підприємства, установи, організації із загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням: затв. постановою правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності від 23.06.2008 р. № 25 // Там же. – 2008. – № 53. – Ст. 1794.

Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 р. № 1266 // Там же. – 2001. – № 40. – Ст. 1802.

Перелік видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 р. № 1170 // Офіц. вісн. України. – 2010. – № 98. – Ст. 3487.

Методика обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги: затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України від 15.11.2001 р. № 486/202/524/455/3370 // Там же. – 2002. – № 6. – Ст. 272.

Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.2003 р. № 36 // Там же. – 2003. – № 4. – Ст. 102.

Перелік закладів і установ освіти, охорони здоров'я та соціального захисту і посад, робота на яких дає право на пенсію за вислугу років: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.1993 р. № 909 // Там же. – 1994. – № 4.

Перелік посад наукових (науково-педагогічних) працівників підприємств, установ, організацій, вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, перебування на яких дає право на призначення пенсій та виплати грошової допомоги у разі виходу на пенсію відповідно до статті 24 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2004 р. № 257 // Там же. – 2004. – № 10. – Ст. 590.

Порядок виплати надбавки за стаж наукової роботи: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.2004 р. № 494 // Там же. – 2004. – № 16. – Ст. 1111.

Порядок обчислення стажу державної служби: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 20 червня 2012 р. № 559 // Там же. – 2012. – № 47. – Ст. 1844.

Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: навч. посіб. / Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. – 615 с.

Пилипенко П. Д. Право соціального забезпечення: навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закладів / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С. М. Синчук та ін.; за ред. П. Д. Пилипенка. – К.: Ін Юре, 2006. – 496 с.

Право соціального забезпечення в Україні: підруч. / за ред. С. М. Прилипка, О.М. Ярошенка. – Х.: ФІНН, 2011. – 434 с.

Сирота І. М. Право соціального забезпечення в Україні: підруч. / І. М. Сирота. – Х.: "Одиссей", 2007. – 384 с.

Навчальне видання

ЗАВДАННЯ
ДО КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”,
напрямок підготовки 7.03040101 “Правознавство”)

для студентів VI курсу заочної форми навчання

У к л а д а ч і : ЖЕРНАКОВ Володимир Володимирович,
СЕРЕДА Олена Григорівна,
ЯКОВЛІЄВА Галина Олександрівна

Відповідальний за випуск *В. В. Жернаков*

Редактор *Л. В. Русанова*
Комп’ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*

План 2013

Підп. до друку 24.05.2013. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 0,8. Облік.-вид. арк. 0,35. Вид. № 366.
Тираж прим. Зам. № 4434. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.